

SAMOBORSKI LIST

God. XXIX.

U Samoboru, 15 prosinca 1932

Broj 24

„Samoborski List“ izlazi svakog 1. i 15. u mjesec — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 20 D. — Inzercija 40 D

Uprava i uređništvo nalazi se
LIVADIČEVA ULICA br. 2.
(izobara S. Šek.)

OGLASE prima uprava prema cijenama. Za oglašavanje, koji se više puta svrću, daje se malom popust. Rubopisi se ne vraćaju.

Bogumil Toni:

VU ŠČEKAVANJU BADNAKA

V kutu je drvce nakinčeno lepo,
večer je blizu, želno se čaka
kad bu na drvu kinč se zasvetil,
kad bu gorela svećica saka,

kad buju dedek slamu donesli
ze starega štagla, z novega snopa;
kad se bu venec plavi i beli
zažungal v hlizi z drvenega stropa.

I Bellehem bu v mehnu zasvetil
ki sad je tiho i čisto vu kmici,
on bu vesele sakem napravil,
največ pak naši drobni dečici.

Stjepko Debeljak

Zanatstvo.

I.

Novim zakonom o radnjama nastao je u našem zanatstvu jedan veliki preokret, koji nosi sa sobom vrlo važne i vrlo vidne posljedice i to u pogledu društvenog, obrazovnog i zvaničnog stanja našega obrta. Te posljedice, ako li je dotični zanatlija udovoljio svim propisima i zahtjevima toga zakona dobre su i za njegov daljnji prosperitet vrlo korisne — no u protivnom slučaju mogu biti štetne a i teške. Ja sam u svoje vrijeme iznio u jednom održanom predavanju pred samoborskim zanatlijama kao i u jednome članku „Samoborskog lista“ sve važnije momente novoga Zakona o radnjama. Osvrnuo sam se već onda, — ali samo u općenitim

crtama na ispite, na obrazovanost zanatskoga staleža, — specijalno naučnika i pomoćnika i rekao — da će prema uredbama i propisima koji će naknadno izaći biti propisana i sva građa kao i način kako će se raditi i kako će se taj sistem ispita provoditi. Uredbe izasle su prije tri mjeseca i prema istima vrši se taj posao gotovo već dva mjeseca. Smatram dakle svojom dužnošću, da prema zadanom obećanju o tim pitanjima iznesem ponovno neke važne točke kao i opažanja, koja sam stekao prigodom tih ispita kroz ovo vrijeme što se oni provodaju.

O pomoćničkim ispitima koji nijesu po svojoj građi toliko opsežni a ni teški, — reći ću samo najvažnije, dočim ću se u glavnom zabaviti sa majstorskim ispitima.

Pomoćnički ispiti obavljaju se kod Udruženja obrtnika (Okružni odbor) kod kojega su osnovane komisije. Prijavu za polaganje takovih ispita ima podnijeti vlasnik radnje neposredno Udruženju na čijem se teritoriju nalazi radnja i u kojoj je kandidat bio na učenju. Prijavi imaju se priložiti prilozi koje traži § 280 Z. o. r. t. j. uvjerenje kako je dugo trajalo učenje kao i svjedočanstvo o svršenoj produžnoj školi (zanatskoj školi) ili tečaju, ako ih je učenik bio dužan pohađati. Ispit je javni i sastoji se iz praktičnog i teorijskog dijela. Na ispitu ima kandidat, da dokaže da je praktično izučio zanat i da ga može kao pomoćnik raditi. Prema tomu sastoji se praktični dio ispita: od samostalne izradbe jednog ili više predmeta iz one struke, koju je kandidat učio; zatim od dokaza lične vještine u stručnome radu. Predmet za izradbu odabire komisija i to takav, da ga kandidat može u kratkom vremenu izraditi.

Predmet se imade na dan komisije predložiti istoj. Na teorijskom ispitu ima kandidat da u najopćenitijem obliku pokaže da poznaje kakvoću i vrijednost one sirovine i njezinu upotrebu iz koje se izrađuje predmet dotične zanatske struke. Isto tako je kandidat dužan da pruži dokaz, da je dovoljno pismen i vješt u računanju i crtanju. Ovakav dokaz neće se tražiti, ako je kandidat s dobrim uspjehom svršio stručnu zanatsku školu. Ovo bi bile bitne i naznačajnije važnosti pomoćničkih ispita

(Nastavit će se.)

Sjednica trg. zastupstva

Zastupstvo je održalo, dne 5 o. mj. svoju plenarnu sjednicu, kojoj je predsjedao načelnik g. Pandić. Od zastupnika su prisutna gg. Buzina, Cesar, Domin, Kocijanić, Ing. Lernerčić, Medved, Norčić, dr. Ortinski, Peršin, Stirmoli, Šek, Švarić i Tenk. Od trg. poglavarstva gg. Pavličić i Kompere.

Ponajprije je uzet u pretres završni račun za god. 1931. Zastupstvo je nakon izvještaja revizionalnoga odbora taj račun odobrilo. Primitak iznosi u gotovu Din. 1.564.483 i 26 para, a isto toliko bio je i izdatak. U vrijednosti pak bilo je primitka za Din 391.415 i 98 p, a izdatak za Din. 274.647.

Zastupstvo je odobrilo najamni ugovor za stan novoga sreskoga načelnika (u villi Kargačina).

Primljeno je do znanja riješenje Sreskoga načelnstva, kojim se određuje, da općina Podvrh za svako svoje dijete, koje polazi našu osnovnu školu, imade platiti za prošlu i ovu škol. godinu kao oštetu našoj općini din 50

Slikar prirode

Povodom izložbe slika Mihovila Krušlina

Ovih dana naš poznati slikar g. Mihovil Krušlin priređuje u umjetničkom salonu Ulrich izložbu svojih slika.

Za vrijeme prijašnjih Krušlinovih izložaba kritičari naglasili, da je on jedan od naših najboljih pejzažista. Sada pak povodom najnovije izložbe njegovih radova, hoćemo ne samo da istaknemo ovo što je već rečeno, već da kažemo još par riječi o Krušlinu kao umjetniku.

Mihovil Krušlin zaista zaslužuje, da ga se nazove slikarom prirode. Ne slika on prirodu samo zato, jer je tome naklon i jer je voli. Uz osjećaj je tu i razumijevanje prirode i razvijen smisao za krasote njene. Po naravi svojoj dobar je promatrač, a ujedno i kritičar. To je velika prednost za umjetnika, jer je dar kritike jedan od glavnih uslova za umjetnikovo stvaranje.

U Krušlinovim pejzažima se zaista opaža da taj umjetnik imade talenta kombiniranja realnosti sa osjećajem. On je ujedno i realist

i poet. Znađe da prikazujući vjerno, istakne majstorski baš ono što je najljepše i najkarakterističnije. To i jest osobina pravog umjetnika da nam vjerno istakne i prikaže ono najbitnije, najljepše, a što mi u prirodi i ne zapažamo. Još jedna dobra odlika Krušlinova je ta, što on to ističe nenapadno. Sve je u njegovim pejzažima umjereno, skladno, lijepo, istinito, te mu slike nisu nikako nametljive. Harmonija u čitavoj kompoziciji!

Kao što je svojstvo sposobnog pisca da najdublje misli i najsubtilnije osjeća je optičkim jednostavnije i laganim stilom, tako isto mora da bude i dobar slikar. Osim toga opažamo kod Krušlinovih slika i to, da se on nije okločio nekim stilom, a to znači prvo svega da je u tehnici majstor, a onda da nije jednostran, da znađe dobro razlikovati i da imade široki pogled. Radovi su mu raznoliki. Akvareli su mu dobri kao i njegove slike. Prikazuje nam isto tako lijepo i vjerno hridovita obala mora, žarki dan (slnih krajeva, kao i sumorni širang šume u tmurnoj jesni. Putovao je mnogo po svim našim krajevima, a također po Francuskoj, Italiji, Tunisu, Alžiru i Egiptu

i posvuda je slikao. Osobito su mu lijepi slikungli iz sjeverne Afrike.

Ponovno ističemo Krušlinovu sposobnost realnog prikazivanja, te isticanja najbitnijeg i najljepšeg. On ne će da se odalečuje od realnosti, istine i neće da ju iznakažuje. On hoće da bude objektivna. Gleda i iznosi kako jest, ali u takovoj formi da nenapadno, kako rekosmo, iznosi glavnu karakteristiku.

Vjernost u prikazivanju mnoge je umjetnike napravila čuvenim u čitavom svijetu, a njihova djela trajna su vrijednosti. Prejzerani, pak, modernizam pod kojim se često maskiraju manje sposobni slikari, ne stvara nikakovo umjetničko djelo trajne vrijednosti, već naprosto šlager, koji se sviđa dok je tu u modi — i onda nestaje, jer faktično ne vrijedi.

Da se Krušlin posvetio, recimo na slikanju samo naših primorskih obala i gradova i da se u tome sasvim usavršio, on bi bez sumnje bio jedan od najboljih slikara obala našeg Jadrana i njegovi bi radovi zbog vjernosti i ljepote imali ne samo trajnu umjetničku vrijednost, već i značaj. Iako nije rođen Primorac, već u Hrvatskom Prigorju kod granice Slovenije, ipak on majstorski slika Primorje.

po djeletu. Zastupstvo si je pridržalo pravo, da za buduću škol. godinu u pitanju uskolavanja djece iz općine Podvrh, donese drugi zaključak tim više, što su škol. prostorije i za samu našu djecu pretijesne. Uzeta je u pre tres molba poreskih vlasti, kojom traže, da naša općina za novu poresku upravu, koja bi imala započeti uredovanjem sa 1. januarom 1933 u Samoboru, barem za prvo vrijeme snosi izvjesne terete, na pr. da plaća stanarinu za ured, da dade ogrijev, svijetlo i dr. Zastupstvo je zaključkom konstatiralo da je potrebno da ovaj ured bude u Samoboru, no usljed lošega finansijskoga stanja u kojem se nalazi općina nije moguće, da ona preuzme ove nove terete.

Iza toga raspravljalo se o molbi tt Plan i Rotstein, koja ima tekstilnu tvornicu kod g. Kovačića. Tvrtka je molila, da joj općina ustupi svoje zemljište na kojem bi izgradila tekstilnu tvornicu. Zastupstvo je zaključilo, da u principu prihvaća ovu molbu, a kao gradilište odredilo je zemljište pored opć. klaonice

Božićno posijelo školske mladeži

Pred dupko punom dvoranom održano je božićno posijelo škol. mladeži Podmlaka Crvenoga Križa u korist siromašnih škol. djece dne 11. prosinca o. g. Kao uvodna točka bio je prolog od nama svima dobro poznatoga autora, omladinskog ponajjačeg pisca g. Ljude Krajačića, koji je na zadovoljstvo izvela učenica IV. razreda Zl. Filipčić. Iza toga je slijedilo pjevanje mješovitog zbora škol. mladeži osnovne i zanatsko-trgov. škole. Na programu su bile kompozicije Riharda Orela, Vasilj Mirka, Žganca i jedna slovenska narodna. Zbor je dobro uvježbao agni učitelj g. B. Antonić. Iza svake točke bili su mali pjevači burno pozdravljeni. Kao posljednja točka bio je božićni igrokaz »Dvije sirote« od Ljudevita Krajačića. Kako je i ovaj komad prvi puta izveden u Samoboru, dokaz je, da g. Krajačić pokazuje mnogo pažnje za naše mlado mjesto tim više, što je i sam samoborac, on nam rado pruža svojim mnogostranim priznatim radom uvijek pravi užitek. Komad je pun živih realnih scena, pa je bio pravi doživljaj samoj djeci, kao i gledaocima. Istaknut se mora da je mala Ančica, siročić, zaista vjerno izvedenom igrom orosila suzama mnogo oko. I ostala djeca dobro su se uživila u svojim ulogama, te su ih na zadovoljstvo prisutnih valjano izveli. Oda Hočevar Julka dala si je zaista mnogo truda oko vježbanja malih diletanata, za ovako kratko vrijeme. Neka joj je hvala za ovako dobro izvedeni komad! Kod

SVAKI
pa i najmanji
DAR
čini veselje!

U današnje teško doba možete i za mali novac prigodom

BOŽIĆNIH BLAGDANA

kupiti ukusne darove

U LJEKARNI

VELIKI IZBOR RAZNIH

KREMA

SAPUNA

PUDERA

PARFUMA

KOLONJSKIH VODA

KOMPLETNIH PARFUMERIJSKIH KASETA

I T. D.

posijela bili su među ostalima nazočni g. Krajačić, srez škol. nadz. sa gđom i 3 člana učitelj. zbora iz Kustošije, koji će dne 17. o. mj. izvoditi isti ovaj igrokaz.

Važna ustanova za naše obrtnike i trgovce

Početkom ove godine osnovana je u Zagrebu Stanica za savjetovanje pri izboru zvanja. Slične ustanove postoje već više godina u naprednim državama, a pokazale su se kao vrlo dobre i korisne. Zagrebačku Stanicu osnovala je Komora za trgovinu, obrt i industriju potaknuta zaključkom »Međunarodnog kongresa za tehničku nastavu«. Stvarno je ogranak Zavoda za unapređenje obrta. Suradnjom i savjetom dr. med. et phil. Aurela Forembachera i sveuč. prof. dr. Ramira Bujasa dobila je Stanica svoj sadašnji oblik.

Dok neke inozemne napredne stanice imaju širi djelokrug rada, zagrebačka si je za prvo vrijeme uzela za zadaću, da posluži svojim savjetom samo onima koji bi se htjeli posvetiti pojedinim obrtima odn. trgovini. U svome radu upotrebljava Stanica posve znatstvene metode ispitujući tjelesnu i duševnu sposobnost onih, koji traže savjet. Uređena je po uzoru njemačkih, austrijskih i čeških istovrsnih stanica.

Koristi ovakove ustanove za budućnost našeg obrta i trgovine je golema. Često se događa da mladić, koji se posveti izvjesnom zanimanju ili nema dovoljno psihičke sposobnosti za taj poziv, te postane svršivši naukovanje nesposoban obrtnik odn. trgovac ili nema fizičke sposobnosti, tada zbog većih nazora vezanih s pojedinim zanatima (na pr. kovačkim) tjelesno se uništi dobivši sušicu, reumu ili sličnu bolest. Da razaberemo korist ove Stanice, dovoljno je navesti da je samo cca 75% dječaka, koji su pitali za savjet, savjetovano, da se posvete zvanju, koje su si izabrali, a ostalima je savjetovano ili liječenje ili drugo zvanje, jer su se pokazali bili nepodesni za odabrano zvanje.

Budući da je ova naša nova institucija vrlo mlada ne postoji kod nas još zakonske norma o prisilnom ispitivanju i pregledavanju mladića budućih privrednika. Potrebno bi bilo da naša pojedina privredna udruženja svojim zaključcima nadomjeste zakonske odredbe (kao što je to već učinila Središnjica Hrvatskog Radiše). Što se posebno tiče naših samoborskih prilika, predložili bi, da naša novoosnovana prisilna Udruženja trgovaca odn. zanatlija odluče, da nemože nijedan njihov član uzeti u nauk dječaka, prije nego bude ispitian u Zagrebačkoj Stanici. Provesti takav zaključak, mislim, da ne bi bilo teško jer s jedne strane prisilna udruženja može donositi zaključke, koji obvezuju sve trgovce odn. obrtnike u kotaru, a s druge strane, što stanica posluje besplatno, te za provedbu zaključka ne bi postojale nikakve materijalne poteškoće. Ovakav zaključak pokazao bi, da među samoborskim privrednicima vlada napredan duh, a provedba njegova pospješila bi usavršavanje domaće privrede.

Milutin Jurčić, cand. iuris.

Domaće vijesti

Brotan Božićni list svim svojim pretplatnicima, suradnicima i čitateljima.

Uredništvo i uprava »Samob. Lista«

Dr. A. Pavešić

SPECIJALISTA ZA BOLESTI USTA I ZUBI otvorio ordinaciju 1. XI. o. g. na Trgu kralja Tomislava br. 21. (ugao kod Lavice) te ordinira dnevno 4-6, a nedjeljom i blagdanima 9-12.

Proslava rođendana Nj. Vel. Kralja

U subotu, dne 17. prosinca slavi se rođendan Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. Toga će se dana u 9 sati prije podne u župnoj crkvi obaviti svečano bogoslužje, kojemu će uz pretstavnike ureda prisustvovati trg. načelnik sa zastupstvom, delegati sviju naših društava, školska mladež sa učiteljstvom i ostalo radništvo. Iza bogoslužja primat će sreski načelnik g. dr. Mihalčić u trg. vijećnici čestitke. Taj dan je državni praznik i sve trg. i zanatlijske radnje bit će cio dan zatvorene. Na svim javnim i privatnim zgradama bit će izvještene državne zastave.

Izložba slika Viktora Šipeka

Ovih je dana u Ullrichovom salonu u Zagrebu bila otvorena izložba slika poznatoga našega slikara g. Viktora Šipeka. Među ostalim lijepim radovima, o kojima se kritika najpovoljnije izrazila, bilo je i nekoliko slika Samobora, koje su jednako tako vrlo dobro uspjele. Jednu »Samobor zimi« donio je »Svijet« u reprodukciji.

† Ferdo Benković

Dne 2. o. mj. preminuo je jedan od najstarijih naših sugrađana dugogodišnji učitelj i ravnatelj Ferdo Benković. Umro je nakon duge i teške bolesti u 86 godini života. Pok. Benković rodio se u Zagrebu (rodio se je 24. maja 1848), gdje je i svršio učiteljsku školu. Prvo učiteljsko mjesto bilo mu je Novigrad na Dobri. Iza toga službovao je u Rečici kod Karlovca punih 36 godina. Tu u Rečici bio je neko vrijeme i vatrogasnim zapovjednikom. Nakon što je bio penzioniran preselio se k nama u Samobor, gdje je stekao brojnih prijatelja i znanaca. Pok. Benković bio je poznat kao odlični pedagog, koji je odgojio nekoliko generacija. Sprovodu prisustvovalo je brojno naše građanstvo, a korporativno i naše Vatrog. društvo. Neka mu je laka zemlja, a ožalošćenima naše saučestje!

† Antonija Kopsa

Dne 6. o. mj. preminula je u Zagrebu gđa Antonija Kopsa, supruga ravnatelja u m. Sahranjena je na vječni počinak, dne 8. o. mj. na Mirogoju. Lahka joj zemlja, a ožalošćenima naše saučestje!

Predavanja u »Čitaonici«

U četvrtak 15. o. mj. predavat će u prostorijama »Čitaonice« sveuč. prof. iz Zagreba dr. Andrija Živković »O izvoru i temelju morala«. U nedjelju 18. o. mj. u 5 sati govorit će zagrebački advokat dr. Ivo Protulipac »O kulturnim smjernicama našega naroda«. Ulaz slobodan. Predavanje na 8. prosinca bilo je osobito posjećeno. Predavao je uz skloptičonske projekcije zagrebački liječnik dr. Avelin Čepulčić »O Lurdu i turskim čudesima«.

Vjenčanje

Dne 11. o. mj. obavljeno je u kapelici sv. Mihajla vjenčanje gđice Pepice Biščan, kćerke našeg uglednoga sugrađanina g. Janka Biščana, sa gosp. Slavkom Šekom ml. Vjenčanje je obavio zač. kanonik i župnik pred. g. Kocijančić. Nakon vjenčanja otpjevao je mješoviti zbor »Jaka« »Dostojno«, dok je glazba Pučke knjižnice i čitaonice otvirala tri pjesma. — Mladencima želimo mnogo sreće!

Р Ь А Т П О
Ї А Р А Р Е
Р У К А В И Ц Е
Ї И Р К Е
З А С Т О Р И
С В И Ь А
Т К А П И Е
К Р А Т К А Р О В А
С А М Т И

Veliki izbor

JEFTINE CIJENE

LIPAK

ZAGREB, Radićeva ulica 10.
Duga ulica 10.
Podružnica: Ilon 73.

SRETAN BOŽIĆ

Želi svim svojim cijenjenim mušterijama prijateljima i znancima

Bat'a d. d. SAMOBOR

Prodaje se kuća

sastojeća od 2 sobe, kuhinje, smočnice, drvarnice i pivnice te koca, a sve pod istim krovom u Stražničkoj ulica 23. Uпитати kod kućevlasnika.

Restoracija

„VIBA, TOPŠETIĆ“
Stražnik

Krásne sobe sa komforom.
Dobra domaća košta i izvrsna
vina te zagrebačko pivo.
Vrlo umjerene cijene.
Prekrasan vidik sa terase.
Od Trga kralja Tomislava udaljena je
samo 5 minuta

Gradjevni materijal

cement, betonske cijevi, cementni crijep, blokovi za gradnju kuća, dolomitni pijesak za zidanje i fasade, cementne pločice za tarac, okruzi za bunare, banje za pranje rublja, cijednici za žljebove, šalice za zahod, kopanje za blago, razne vaze i t. d. dobije se kod

„Samoborka“ d. d. Samobor (preko puta samoborskog kolodvora)

По најновијем кроју

sve ženske ogrtače
(mantle) i kostime
te muška odijela i
zimске kapute

izrađuje najjeftinije

кројачка радионица **VLADIMIR MUČNJAK**

SAMOBOR, Perkovčeva ulica broj 3

Prima sve vrste popravaka.